

SUOMEN KANSALLISOOPERAN BALETTIOPPILAITOKSEN TAITEEN LAAJAN PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

1. YLEISTÄ

Suomen Kansallisoopperan balettioppilaitos toimii Helsingissä ja oppilaitosta ylläpitää Suomen Kansallisoopperan säätiö. Balettioppilaitoksen alkuopetusta, ala-astetta ja nuorisoastetta koskeva opetussuunnitelma perustuu valtakunnallisiin tanssin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteisiin 838/011/2002) sekä lakiin taiteen perusopetuksesta (L 633/1998, 5 § 1 mom., A813/1998, 1 §).

2. TOIMINTA-AJATUS

Suomen Kansallisoopperan balettioppilaitos on valtakunnallinen klassisen baletin opetukseen erikoistunut oppilaitos, joka antaa korkeatasoista ja monipuolista tanssitaiteilijan ammattiin tähtäävää koulutusta niin Suomen Kansallisbaletin kuin muun suomalaisen ja kansainvälisen tanssitaiteen tarpeisiin.

3. OPPILAITOKSEN TOIMINNAN ARVOT

3.1. Perusarvot

Suomen Kansallisoopperan balettioppilaitos on osa Suomen virallista koulutusjärjestelmää, ja sen opetus on julkista ja avointa.

Balettioppilaitos on myös osa Suomen Kansallisoopperaa, ja oppilaitos noudattaa toiminnassaan yhtenevää arvoperustaa ylläpitäjänsä kanssa. Arvojen konkreettinen soveltaminen omaan työhön antaa keinoja laadun parantamiseen oppilaitoksen toiminnan kaikilla osa-alueilla.

Perustehtävässä onnistumisen kannalta keskeistä on:

Korkea taiteellinen laatu

Suomen Kansallisoopperan balettioppilaitos on maamme johtava klassisen baletin oppilaitos, jolla on erityistehtävä tanssikoulutuksen kentällä maassamme. Ainoana balettiin keskittyneenä oppilaitoksena Suomessa se samanaikaisesti sekä pitää yllä, jatkaa että edelleen kehittää suomalaisen baletin perinnettä. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi oppilaitos on tietoinen niin pedagogiikan kuin muunkin yhteiskuntaelämän kehityksestä sekä erilaisten muutosten vaikutuksesta baletin tekniikkaan, ilmaisuun ja opettamiseen. Kansainvälisten yhteyksien ylläpito edesauttaa myös kansallisen perintemme kehittämistä ja arviointia.

Alkuopetuksesta lähtien taiteen perusopetuksen tavoitteena on syventää lapsen ja nuoren kiinnostusta tanssia kohtaan sekä saattaa hänet tanssitaiteen ja erityisesti baletin piiriin niin, että

oppilas on innostunut ja kykenevä pyrkimään ammattiopintoihin ja sitä kautta tanssijan ammattiin. Ammattikoulutuksen tavoitteena on kouluttaa tanssitaiteilijoita niin Suomen Kansallisbaletin kuin muun suomalaisen ja kansainvälisen tanssitaiteen tarpeisiin.

Korkea taiteellinen laatu edellyttää Balettioppilaitoksessa henkilökunnan ajan tasalla olevaa ammattitaitoa omalla työnsarallaan sekä opetus- ja muun toiminnan säännöllistä arviointia ja kehittämistyötä.

Yhteistyö

Balettioppilaitoksen ylläpitäjä on Suomen Kansallisoopperan säätiö. Oppilaitoksen ulkopuolisista sidosryhmistä tärkeimmät yhteistyökumppanit ovat Suomen Kansallisbaletti, opetusviranomaiset, tanssin perusopetuksen ja ammattikoulutuksen toimijat sekä oppilaiden vanhemmat ja huoltajat. Oppilaitoksella voi olla yhteistyötä myös muiden tahojen kuten esim. yrityselämän kanssa.

Oppilaitoksen henkilökunta noudattaa yhteisesti sovittuja toiminnan pelisääntöjä ja opetussuunnitelmaa, jotka tukevat oppilaiden taiteellista kehittymistä sekä ylläpitävät yhdessä tekemisen ilmapiiriä oppilaitoksessa. Oppilaan kasvu tanssijaksi on vuosien tulos, johon vaikuttavat monet eri henkilöt.

Oppilaitos pyrkii toiminnallaan kasvattamaan oppilaita yhteistyöhön ja taiteidenvälisyyteen, sillä näyttämöteos on aina eri alojen ammattilaisten osaamisen summa.

Vastuullisuus

Henkilökunta toimii vastuullisesti voimassaolevan opetussuunnitelman tavoitteiden ja arvojen mukaisesti. Vastuullisen työilmapiirin näkökulmana on ”miten onnistumme paremmin yhdessä”.

Oppilaan tai oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluvan työntekijän työn laatua ja toimintatapoja käsitellään rakentavasti. Avoimuus on turvallisuutta tuoda esiin yhteisissä tilanteissa itseä koskettavia asioita sekä luottamusta aiheiden asialliseen käsittelyyn.

Vastuullisuus Balettioppilaitoksessa toteutuu myös oppilaslähtöisenä toiminnan suunnitteluna, johon sisältyy vastuu sekä oppilaiden taiteellisesta kehityksestä että vastuu heidän henkisestä ja fyysisestä hyvinvoinnistaan oppilaitoksen sisällä.

Käytämme oppilaitoksen resursseja vastuullisesti. Jokainen työntekijä on omalta osaltaan vastuussa hyvän työilmapiirin ylläpitämisestä. Jokainen tuntee vastuunsa oppilaitoksen tilojen järjestyksestä, turvallisuudesta ja siisteydestä.

4. OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

4.1. Opetuksen tavoitteet

Balettioppilaitoksessa taiteen perusopetuksen päätavoite on luoda hyvä perusta baletin ammattiopintoihin pyrkimistä varten sekä kehittää oppilaan ymmärrystä klassisesta baletista taidelajina.

Tavoitteena on myös antaa oppilaalle mahdollisuus kehittää omaa liikunnallisuuttaan ja kehontuntemustaan monipuolisesti ja luovasti tanssin eri lajien avulla. Opetukseen kuuluu myös esiintymisharjoittelu; perusopetuksen oppilaat voivat toimia Balettioppilaitoksen oman esitystoiminnan lisäksi avustajina ja esiintyjinä esim. Kansallisbaletin esityksissä.

Alkuopetuksessa oppilas oppii tanssin ja liikunnan perusasiat, joiden pohjalta seuraavina vuosina kehitetään niin klassisen baletin taitoa kuin muuta tanssillista osaamista. Opetus etenee jatkumona, jossa oppilas kehittää ja syventää omaa tanssi-ilmaisuutaan soveltaen aiemmin omaksumiaan tietoja ja taitoja uusiin asteittain haastavampiin tilanteisiin.

4.2. Oppimiskäsitys

On tärkeätä, että oppimisen ja lapsen kehityksen kannalta oleelliset psykomotorisen, affektiivisen ja kognitiivisen oppimisen osa-alueet kohtaavat toisensa, jolloin oppilas saa tanssista kokonaisvaltaisen kuvan. Pyrimme eheään opetukseen, jossa taidot karttavat luokka-asteelta toiselle edettäessä. Oppimistilanteiden säännöllisyys ja pitkän aikavälin suunnitelmallisuus ohjaavat oppimista.

Opetuksen metodit ovat ajanmukaisia, oppilaslähtöisiä ja ottavat huomioon oppilaan eri kehitysvaiheet. Oppilaiden luovien ominaisuuksien kehittäminen edellyttää, että omaperäisyydelle ja yksilöllisyydelle annetaan tilaa. Oppilaitos kannustaa ilmaisutaitojen monipuoliseen kehittämiseen sekä itsenäiseen tiedon ja taidon jäsentämiseen.

Tyttöjen ja poikien kehityksen väliset erot sekä oppimisen herkkyyksikaudet otetaan opetuksessa huomioon.

4.3. Oppimisympäristö

Tanssinopiskelu Balettioppilaitoksessa on aktiivinen ja vuorovaikutteinen prosessi, jossa yksilö on osa laajempaa oppimiskokonaisuutta. Kokonaisuuteen kuuluvat oppilaitoksen ja peruskoulun ympäristöjen lisäksi myös Suomen Kansallisbaletin esitykset, niiden seuraaminen ja niihin osallistuminen. Tarjoamme lapsille ja nuorille korkeatasoiset ammatilliset esikuvat tanssin ja oopperan alalla.

5. OPETUKSEN RAKENNE

5.1. Yleistä oppilaitoksen toiminnasta

Oppilaitoksessa annetaan taiteen laajaa perusopetusta, joka jaksoituu ikävaiheiden mukaan kolmeen eri koulutusasteeseen: 7-8 -vuotiaiden alkuopetukseen, 9-12 -vuotiaiden ala-asteen opetukseen sekä noin 13-15 -vuotiaiden nuorisoasteen opetukseen.

Koulutusasteelta toiselle siirtyminen tapahtuu valintakokeen tai oppilaitoksen sisäisen karsinnan kautta. Kaikille avoimista valintakokeista ilmoitetaan oppilaitoksen internet-sivuilla sekä myös muissa tiedotusvälineissä.

Opiskelu taiteen perusopetuksen kaikilla asteilla on maksullista, ja lukukausimaksun suuruudesta päättää vuosittain oppilaitoksen johtokunta.

5.1.2. Baletinopetuksen vaatimustasot

Opetussuunnitelmassa baletinopetuksen vaatimustaso määritellään luokkakohtaisesti seuraavalla tavalla:

<u>Koulutusaste</u>	<u>Baletin vaatimustaso opetussuunnitelmassa</u>		<u>lk:n koodi</u>
Alkuopetus	balettiin orientoivaa tanssinopetusta	7v	A01
	balettiin orientoivaa tanssinopetusta	8v	A02
Ala-aste	baletin valmistava luokka	9v	AA3
	baletin 1. luokka	10v	AA4
	baletin 2. luokka	11v	AA5
	baletin 3. luokka	12v	AA6
Nuorisoaste	baletin 4. luokka	noin 13v	NA7
	baletin 5. luokka	noin 14v	NA8
	baletin 6. luokka	noin 15v	NA9

5.2. Oppilaaksi ottaminen

5.2.1. Alkuopetus

Alkuopetuksen 7-8 -vuotiaat oppilaat valitaan valintakokeessa, ja koe on avoin kaikille kiinnostuneille. Ryhmäjaot vahvistetaan valintakokeen jälkeen.

5.2.2. Ala-aste

AA3-luokan 9-vuotiaiden baletin opetukseen pyrkiville järjestetään valintakoe, ja koe on avoin kaikille kiinnostuneille. Ala-asteen muille luokille voi pyrkiä ns. välipyrkimisen kautta elo- tai tammikuussa.

5.2.3. Nuorisoaste

Balettioppilaitoksen noin 13-15 -vuotiaiden nuorisoasteen luokkien oppilasvalinnat tehdään valintakokeessa. Nuorisoasteelle voi pyrkiä myös ns. välipyrkimisen kautta elo- tai tammikuussa.

5.2.4. Opinto-oikeus ja sisäiset karsinnat

Valintakokeessa ala-asteen 3. luokalle hyväksytyllä oppilaalla on oikeus osallistua baletinopetukseen 4. luokan loppuun saakka. Oppilas voi halutessaan osallistua 4. luokan keväällä järjestettävään sisäiseen karsintaan, jonka jälkeen hän saa opinto-oikeuden ala-asteen 5. ja 6. luokille.

Mikäli oppilas valitaan ala-asteen 3. luokalle välipyrkimisen kautta, hänellä on oikeus osallistua baletinopetukseen 4. luokan loppuun saakka ja halutessaan osallistua sisäiseen karsintaan. Mikäli oppilas on valittu välipyrkimisen kautta ala-asteen 5. luokalle, on hänellä oikeus osallistua baletinopetukseen aina 6. luokan loppuun saakka.

Valintakokeessa nuorisoasteen 7. luokalle hyväksytty oppilas voi halutessaan osallistua 7. luokan keväällä järjestettävään sisäiseen karsintaan, jonka jälkeen hän saa opinto-oikeuden nuorisoasteen 8. ja 9. luokille.

Välipyrkimisen kautta oppilaitokseen valituksi tulleella nuorisoasteen oppilaalla on vuoden mittainen koeaika, mikäli oppilas tulee 7., 8. tai 9. luokalle elokuun haussa. Puolen vuoden koeaikaa sovelletaan, mikäli oppilas tulee em. luokille tammikuun haussa.

5.3. Opetusjärjestelyt

Balettioppilaitoksen opetus järjestetään Taiteen Talolla os. Kaikukatu 4 A, 00530 Helsinki sekä Kansallisopperan tiloissa os. Helsinginkatu 53, 00250 Helsinki. Opetusta voidaan järjestää tarvittaessa myös muissa tiloissa.

Oppitunnin laskennallinen kesto on 45 min.

5.4. Tanssin laajan perusopetuksen rakenne ja laajuus

5.4.1. Alkuopetus

Opetus järjestetään pienryhmissä tai keskisuurissa ryhmissä. Kullakin opetusryhmällä on opetusta 1-3 kertaa viikossa à 45-60 min.

Lukuvuoden pituus on yhteensä 30 vk ja se jakautuu syys- ja kevätlukukauteen.

5.4.2. Ala-asteen opetus

Opetus järjestetään pienryhmissä tai keskisuurissa ryhmissä.

Lukuvuoden pituus on yhteensä 35 vk ja se jakautuu syys- ja kevätlukukauteen. Lukuvuoden peruslukujärjestykseen saattaa tulla muutoksia esim. näytöksistä, harjoituksista tai lomista johtuvista syistä.

Oppiaineet ja -tunnit sekä opetusryhmät ja -määrät voivat jakautua viikoittain seuraavasti:

AA3	(9 v)	
ty / po	3 x vk à 60-90 min	valmistava baletti
ty / po	1 x vk à 45-60 min	akrobatia/kehonhuolto
ty / po	1 x vk à 45-60 min	musiikki
AA4	(10 v)	
ty / po	3 x vk à 60-90 min	baletin luokkataso 1
ty / po	1 x vk à 60 min	akrobatia
ty / po	1 x vk à 45-60 min	kehonhuolto
ty / po	1 x vk à 45-60 min	musiikki
AA5	(11 v)	
ty / po	4 x vk à 90 min	baletin luokkataso 2
ty/po	1 x vk à 60 min	akrobatia
ty/po	1 x vk à 60 min	kehonhuolto
ty	1-2 x vk yht. 30 min	varvastyöskentely
ty / po	1 x vk à 45-60 min	musiikki
AA6	(12 v)	
ty / po	5 x vk à 90 min	baletin luokkataso 3
ty / po	1 x vk à 60 min	akrobatia
ty / po	1 x vk à 60 min	kehonhuolto
ty	1-3 x vk yht. 60 min	varvastyöskentely

Lisäksi oppilaat osallistuvat opintojen aikana Balettioppilaitoksen näytöksiin ja muihin esiintymistilaisuuksiin. Oppilaalle pyritään myös antamaan esiintymismahdollisuus Suomen Kansallisbaletin produktioissa. Esiintymistoiminta on tärkeä osa koulutusta, mutta koska Kansallisbaletti toimii ammattiteatterin ehdoilla, ei esiintymismahdollisuutta voida taata kaikille ala-asteen oppilaille.

5.4.3 Nuorisoasteen opetus

Opetus järjestetään n. 10 oppilaan ryhmissä.

Lukuvuoden pituus on yhteensä 35 vk ja se jakautuu syys- ja kevätlukukauteen. Lukuvuoden peruslukujärjestykseen saattaa tulla muutoksia esim. näytöksistä, harjoituksista tai lomista johtuvista syistä.

Oppiaineet ja -tunnit sekä opetusryhmät ja -määrät voivat jakautua viikoittain seuraavasti:

NA7	(noin 13 v)	
ty / po	5 x vk à 90 min	baletin luokkataso 4
ty / po	1 x vk à 60 min	kehonhuolto
ty	2-4 x vk yht. 90 min	varvastyöskentely
ty / po	1-2 x vk à 45-60 min	repertoariryöskentely
ty / po	1-2 x vk à 60 min	muut tanssitekniikat
NA8	(noin 14 v)	
ty / po	5 x vk à 90 min	baletin luokkataso 5
ty / po	1 x vk à 60 min	kehonhuolto
ty	2-4 x vk yht. 90 min	varvastyöskentely
ty / po	1-2 x vk à 45-60 min	repertoariryöskentely
ty / po	1 x vk à 60 min	muut tanssitekniikat
NA9	(noin 15 v)	
ty / po	5 x vk à 90 min	baletin luokkataso 6
ty / po	1 x vk à 60 min	kehonhuolto
ty	2-4 x vk yht. 90 min	varvastyöskentely
ty / po	1-2 x vk à 90 min	repertoariryöskentely
ty/po	1 x vk à 90 min	muut tanssitekniikat

Lisäksi oppilaat osallistuvat opintojen aikana Balettioppilaitoksen näytöksiin ja muihin esiintymistilaisuuksiin. Oppilaalle pyritään myös antamaan esiintymismahdollisuus Suomen Kansallisbaletin produktioissa. Esiintymistoiminta on tärkeä osa koulutusta, mutta koska Kansallisbaletti toimii ammattiteatterin ehdoilla, ei esiintymismahdollisuutta voida taata kaikille nuorisosaasteen oppilaille.

6. ALKUOPETUKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET SISÄLLÖT

6.1. Yleiset tavoitteet

7-8 -vuotiaiden opetus on balettiin orientoivaa tanssinopetusta, jossa painottuu oppilaan kokonaisvaltainen kehittyminen. Opetuksen suunnittelussa otetaan tasapuolisesti huomioon lapsen kehitykseen kuuluvat osa-alueet ja ikäkaudet.

6.2. Alkuopetuksen pääsyvaatimukset

Alkuopetuksen valintakokeessa arvioidaan oppilaan yleistä liikunnallista ja tanssillista valmiutta sekä ryhmässä toimimisen kykyä. Fyysisiä ominaisuuksia tarkastellaan valintakokeessa erikseen.

Kaikkien alkuopetukseen valittavien oppilaiden edistymistä, työskentelytaitoja sekä soveltuvuutta tavoitteelliseen tanssinopiskeluun arvioidaan koko alkuopetuksen ajan.

Alkuopetukseen järjestetään vuosittain vain yksi valintakoe. Ryhmiä ei täydennetä kesken vuotta.

6.3. Alkuopetuksen liikunnalliset tavoitteet

Alkuopetus antaa 7-8 -vuotiaalle oppilaalle tanssin perusvalmiuksia ja saattaa lapsen pitkäjänteisen harrastustoiminnan pariin. Tavoitteena on pohjan luominen myöhempiä baletinopintoja varten.

Opinnoissa pyritään tanssin, perusliikunnan ja leikin kautta kehittämään oppilaan mm. luovuutta, liikunnallisuutta, ketteryyttä, fyysisiä valmiuksia, kehon ja tilan tuntemusta sekä musiikin hahmottamista. Opetus tukee myönteistä minäkuvaa ja itsetuntoa sekä antaa valmiuksia toimia ryhmässä. Baletin elementtejä sisällytetään opetukseen.

6.3.1. Psykomotorinen alue

Opetus kehittää oppilaan yleisiä liikunnallisia valmiuksia. Harjoitteissa edetään toiston kautta saattamalla yksittäisiä liikkeitä ja tehtäviä yhteen pidemmiksi tanssillisiksi sarjoiksi. Tavoitteena on erilaisten harjoitteiden ja yhdistelmien avulla saada oppilas hahmottamaan paremmin oma kehonsa ja sen liikemahdollisuudet.

Oppitunnin sisältämissä harjoitteissa tehdään mm. erilaisia liikkumisliikkeitä tilassa, ketteryys- ja taitoharjoituksia, erilaisia hyppyharjoituksia, tanssiaskeleita ja -muotoja ynnä muita liikunnallisia valmiuksia kehittäviä tehtäviä.

6.3.2. Sosioemotionaalinen alue

Oleellista myöhemmän tanssinharrastuksen kannalta on korostaa jo alkuopetuksesta lähtien keskittymiskyvyn ja sosiaalisten valmiuksien tärkeyttä. Näihin valmiuksiin liittyy myös tilan ja muodon hallinta. Tavoitteena on että oppilas omaksuu tanssituntiin liittyvät toimintatavat sekä oppii ottamaan vastaan ohjeita ja toimimaan niiden mukaisesti. Lisäksi tavoitteena on, että oppilas kykenee toimimaan niin yksin kuin ryhmässä sekä hahmottaa oman paikkansa tilassa.

6.3.3. Kognitiivinen alue

7-8 -vuotiaiden tanssinopetukseen sisältyy myös luovaa ja tiedollista ainesta. Tärkeätä on rohkaista ja innostaa oppilasta omaan ilmaisuun ja sen kehittämiseen. Tanssi-improvisaation ja mielikuvien kautta oppilas oppii tunnistamaan erilaisia liikkeen laatuja tanssissa (esim. pehmeästi, terävästi, voimakkaasti, kevyesti jne).

Tanssin tiedollisen aineksen omaksuminen aloitetaan kehonosien tuntemuksesta. Tavoitteena on, että alkuopetuksen oppilas tuntee kehonosat ja tunnistaa tanssin ja liikunnan opetuksessa käytettävät yleisimmät liikenimitykset.

Tanssinopetukseen sisältyy myös tanssiin liittyvän tiedon jakaminen. Erityisesti kiinnitetään huomiota balettiin liittyvän tietouden välittämiseen lapsille sopivassa muodossa. Muiden taiteenalojen mahdollisuuksia ja harjoituksia (esim. musiikki, kuvataide, teatteri) käytetään tarvittaessa tanssinopetuksen syventämiseksi.

7. ALA-ASTEEN BALETINOPETUKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET SISÄLLÖT

7.1 Yleiset tavoitteet

Ala-asteen balettiluokkien opetuksessa painottuu oppilaan kokonaisvaltainen kehittyminen, jolloin opetuksessa tulee edelleenkin ottaa tasapuolisesti huomioon alkuopetuksessa mainitut kehityksen osa-alueet. Psykomotorisen, sosio-emotionaalisen ja kognitiivisen alueen keskinäinen vuorovaikutus tuottaa oppimiskokonaisuuden, jossa oppilas saa monipuolisen kuvan tanssista taitojen oppijana, esiintyjänä, katsojana sekä luovana tanssin tekijänä. Lisäksi halutaan kasvattaa oppilaiden ymmärrystä klassisesta baletista taidelajina.

Tanssin opetuksessa korostuu moniulotteinen elämyksellisyys, jossa myönteiset elämykset ovat arvokkaita vaikuttimia oppilaan positiivisen minäkuvan muodostumiselle. Opetuksen tavoitteena on rohkaista ja kehittää oppilaan subjektiiviseen kokemukseen perustuvaa ilmaisua ja taitoa.

Ala-asteen opetus kehittää motorisia peruskykyjä, joita ovat orientoitumiskyky, kineettinen erottelukyky, reaktiokyky, rytmi, tasapaino, yhdistely- ja muuntelukyky. Opetus tukee monipuolista liikunnallista kehitystä, jotta jatkossa lajinomaisten taitojen, baletin tekniikan ja tyylin, omaksuminen onnistuisi parhaalla mahdollisella tavalla.

Ala-asteen aikana kehitetään baletin tekniikan perusteita. Opetuksessa korostetaan tanssillisuutta, liikkuvuutta ja liikunnallisuutta kehittämällä samalla suoritusta karkeamotorisesta hienomotorisempaan suuntaan.

Tanssin opetuksen tavoitteena on rakentaa balettiin liittyvää tapa- ja opiskelukulttuuria. Tanssinopetus tukee muuta peruskoulukasvatusta kartuttamalla oppilaan tietoja, taitoja ja sosiaalisia valmiuksia. Hyvän oppilas- ja opettajasuhteen lisäksi painotetaan erilaisten yhteistyömuotojen kehittämistä vanhempien ja kotien kanssa. Tavoitteena on vähitellen kasvattaa oppilaista itsestään huolehtivia, toisia kunnioittavia oppijoita.

7.2. Tanssinopetuksen erityistavoitteet

Tanssinopetus lisää oppilaan kehotietoutta ja tukee positiivisen minä- ja kehokuvan muodostumista. Opetus arvostaa oppilaan yksilöllisyyttä ja auttaa oppilasta hahmottamaan omia mahdollisuuksiaan. Venyvyyttä, ketteryyttä ja voimaa painotetaan opetuksessa ottaen huomioon baletin erityisvaatimukset. Etsitään tarkoituksenmukaista voimankäyttöä liikkumisessa ja

korostetaan liikkeen sitomista eli jatkuvuutta tanssissa. Opetuksessa käytetään kehon, tilan, musiikin ja baletin terminologiaa.

Tanssin perusvalmiuksiin kuuluu myös hyvä fyysinen kunto. Voidakseen suoriutua fyysisestä, jatkuvasta uuden liikemateriaalin oppimisesta tulee oppilaalla olla hyvä kunto, jolla tarkoitetaan elimistön suorituskykyä ja kestävyyttä rasitustilanteessa.

7.3. Ala-asteen pääsyvaatimukset

Ala-asteen valintakokeessa tarkastellaan liikunnallisuutta, tanssillisuutta, kykyä toimia ryhmässä sekä tavoitteelliseen tanssinharrastukseen soveltuvaa fyysistä rakennetta. Baletin valmistavalle AA3-luokalle ei edellytetä aiempia tanssiopintoja. Fyysisiä ominaisuuksia tarkastellaan valintakokeessa erikseen.

Kaikkien ala-asteelle valittujen oppilaiden työskentelytaitoja, edistymistä ja soveltuvuutta tavoitteelliseen tanssinopiskeluun arvioidaan koko ala-asteen ajan.

7.4. Baletin valmistavan luokan opetuksen tavoitteet ja sisällöt (AA3)

Baletin valmistavan luokan opetuksen tavoitteena on pohjustaa monipuolisin harjoittein tulevien vuosien baletin opiskelua käyttäen baletin perusteiden lisäksi mm. luovuutta tukevaa liikuntaa, rytmikkaa, akrobatiaa ja kehonhuoltoa.

7.5. Baletin luokkatasojen 1-3 opetuksen tavoitteet ja sisällöt (AA4-AA6)

Näillä luokkatasoilla perehdytään balettitekniikan opiskeluun. Oppilas oppii kehon baletillista hallintaa. Taitavuuden ja puhtaan tekniikan pohjustamiseksi vahvistetaan oppilaiden liikunnallisia yleistaitoja ja kehitetään oppilaiden liikekoordinaatiota sekä baletin tekniikan hallintaan vaadittavaa liikkuvuutta ja voimaa.

7.6. Musiikki

Ala-asteen musiikinopetus painottuu tanssin ja musiikin välisen vuorovaikutuksen ymmärtämiseen sekä musiikin rytmisen hahmottamisen kehittämiseen. Musiikin opetusta pyritään ala-asteella järjestämään mahdollisuuksien mukaisessa laajuudessa.

7.7. Muut tanssitekniikat ja tanssia tukevat aineet

Ala-asteella muita tanssitekniikoita ja tanssin tukevia aineita järjestetään mahdollisuuksien mukaan. Näitä voivat olla esimerkiksi karakteritanssi, historialliset ja etniset tanssit, akrobatia, nykytanssi sekä myös muut kehoa eri tavalla käyttävät liikkumistavat.

Eri lähestymistapojen avulla tutustutaan liikedynamiikan ja rytmiiän vaihteluihin sekä lisätään tanssin ja kehon tuntemusta erilaisten liike- ja tanssikokemusten kautta.

7.8. Kehonhuolto

Ala-asteella oppilas tutustuu kehon rakenteen ja toiminnan perusteisiin. Oppilas ymmärtää venyttelyn ja lihaskuntoharjoittelun merkityksen päivittäisessä tanssiharjoittelussa. Hän osaa seurata omaa edistymistään ja on motivoitunut oheisharjoittelun tekemiseen. Oppilas ymmärtää ravinnon ja nesteen merkityksen.

7.9 Esitystoiminta

Ala-asteen balettiluokkien esitystoiminta painottuu ikäluokalle sopivaan, elämyksiä tuottavaan ja luovuutta kehittävään materiaaliin. Oppilas hallitsee pienimuotoiset esiintymistilanteet ja kykenee hahmottamaan oman tanssiosuutensa.

Oppilas on mahdollisuuksien mukaan mukana myös suuremmissa esitystuotannoissa, jolloin hän näkee oman osuutensa osana kokonaisuutta. Hän tutustuu klassisen baletin päätteeksi sekä hänen ikäkaudelleen sopivaan Kansallisbaletin ja mahdollisesti myös muiden tanssiryhmien ohjelmistoon.

8. NUORISOASTEEN BALETINOPETUKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET SISÄLLÖT

8.1. Yleiset tavoitteet

Balettioppilaitoksessa tanssitekniset ja ilmaisulliset taidot kehittyvät jatkumona oppilaan siirtyessä tasolta toiselle. Nuorisoasteen opetuksen tavoitteena on luoda kolmen vuoden aikana fyysiset, tanssitekniset sekä psyykkiset valmiudet edetä klassisen baletin ammattiopintoihin. Itsenäiseen ja oma-aloitteiseen työtapaan ohjaaminen korostuu. Lisäksi syvennetään oppilaiden ymmärrystä klassisesta baletista taidelajina sekä korostetaan klassisen baletin kulttuurin kokemista niin esiintyjänä kuin katsojana.

8.1.1. Nuorisoasteen pääsyvaatimukset.

Oppilaalta edellytetään balettitekniikan perustaitojen hallintaa, liikkeen ja musiikin keskinäisen suhteen ymmärtämistä, riittävää ilmaisutaitoa sekä alalle soveltuvuutta. Fyysisiä ominaisuuksia tarkastellaan valintakokeessa erikseen.

Kaikkien nuorisoasteelle valittujen oppilaiden työskentelytaitoja, edistymistä ja soveltuvuutta tavoitteelliseen tanssinopiskeluun arvioidaan koko nuorisoasteen ajan.

8.2 Baletin luokkatasojen 4-6 opetuksen tavoitteet ja sisällöt

Näillä luokkatasoilla (NA7-NA9) opetus etenee systemaattisesti niin, että oppilas kolmen vuoden aikana opiskelee baletin keskeistä liikemateriaalia. Tämän jälkeen hänellä on liikkeelliset, tyyllilliset ja ilmaisulliset perusvalmiudet tasolla, joka mahdollistaa baletin ammatilliseen koulutukseen pyrkimisen.

Nuorisoasteella baletin opetuksessa otetaan huomioon tyttöjen ja poikien väliset kehityserot. Neljänneltä luokalta lähtien varvastyöskentely lisääntyy kaikessa tyttöjen baletinopetuksessa. Poikien opetuksessa pohjustetaan miesten balettitekniikkaan tarvittavaa voiman käyttöä.

Baletin 4-6. luokilla tavoitteena on oppia hallitsemaan baletin tekniikan mukaiset vartalon linjaukset, jalkojen aukikierto sekä tarvittavat liikelaajuudet. Lisäksi tavoitteena on oppia anatomisesti ja teknisesti oikeat suoritukset niin piruetti- ja hyppytekniikassa kuin tyttöjen varvasteeniikassa. Baletin tekniikkaan vaadittavaa koordinaatiota, voimaa, kestävyyttä ja liikkuvuutta kehitetään edelleen. Ilmaisutaitoihin perehdytään ja niitä kehitetään monipuolisesti tuntityöskentelyssä, repertoaarissa sekä esitystoiminnassa. Nuorisoasteen viimeisen luokan oppilaille pyritään järjestämään mahdollisuuksien mukaan myös *pas de deux* -työskentelyä.

8.3. Muut tanssitekniikat ja tanssia tukevat aineet

Muut tanssitekniikat kuten esimerkiksi karakteritanssi, historialliset ja etniset tanssit sekä nykytanssi laajentavat oppilaan käsitystä tanssitaiteesta ja oman kehon mahdollisuuksista. Kehonhuolto tukee oppilaan kasvua ymmärtää tanssi kokonaisvaltaisena prosessina, jossa henkinen ja fyysinen hyvinvointi yhdistyvät.

8.3.1. Muut tanssitekniikat

Opintojen tavoitteena on sekä tukea opiskelijan klassisen baletin opintoja että antaa heille työvälineitä eri tanssilajien hallintaan. Opinnot tähtäävät opiskelijan liikevalmiuksien lisäämiseen erityisesti sellaisilla fyysisillä ja liikelaadullisilla osa-alueilla, jotka klassisessa baletissa ovat epätavallisia. Opintojen tarkoitus on tuottaa oppilaalle monipuolisia liikekokemuksia ja lisätä hänen ymmärrystään tanssista kehollisena ja taiteellisena ilmaisumuotona.

Opetuksen tavoitteet suhteutetaan oppilaiden ikä- ja taitotasoon.

8.3.2. Kehonhuolto

Ihminen nähdään psyko-fyysisenä kokonaisuutena, jonka henkinen ja fyysinen hyvinvointi täydentävät toisiaan.

Oppilas oppii ottamaan huomioon kehon rakenteen ja liikkumisen periaatteet omassa tanssimisessaan sekä ymmärtää fyysisten ja psyykkisten ominaisuuksien merkityksen taitojen kehittymiselle. Oppilas on tietoinen kehon vaatiman palautumisajan, harjoittelun ja levon välisen tasapainon tärkeydestä. Hän perehtyy fysiologian ja anatomian perusteisiin luento- ja käytännön harjoitteiden avulla. Oppilas tutustuu myös psyykkisten tekijöiden ja terveellisen ruokavalion merkitykseen tanssinopiskelussa.

Nuorisoasteen kaikilla luokilla edellytetään itsenäistä peruskuntoharjoittelua. Kehonhuollon tunneilla laaditaan jokaiselle opiskelijalle yksilöllinen harjoitusohjelma, jota hän itsenäisesti toteuttaa. Harjoitusohjelman toteutumista valvoo ohjaaja.

8.4. Esitystoiminta

Nuorisoasteella tärkeänä kehitettävänä osa-alueena on myös ilmaisun rohkeus ja tanssillisuuden lisääminen. Nuoren tanssijan on tärkeää kokea onnistumisen iloa ja sitä kautta itsetunnon kasvua.

Esiintymistoiminta painottuu ikäluokalle sopivaan, elämyksiä tuottavaan materiaaliin. Nuorisoasteen oppilas oppii itsenäisesti huolehtimaan omaan esiintymiseen liittyvistä asioista sekä omaksuu ammattimaista työkalutuuuria. Hän kykenee toimimaan ryhmässä ja oppii soveltamaan tanssiteknisiä ja ilmaisullisia taitojaan osana esityskokonaisuutta.

Tanssijan ammatin erityisluonteen ja vaativuuden ymmärtäminen edellyttää runsasta ja monipuolista tanssialan esitysten seuraamista. Tämä toimii omien opintojen motivaation kasvattajana, kuten myös mahdollinen mukanaolo Kansallisbaletin esityksissä.

9. ARVIOINTI

9.1. Arvioinnin tehtävät

Balettioppilaitoksessa oppilasarviointi on jatkuvaa ja vuorovaikutuksellista. Arvioinnin tehtävänä on kannustaa oppilasta ja tukea jo alusta lähtien oppilaan omaa arviointikykyä niin oman itsensä kuin tanssinharrastuksensa suhteen.

Arvioinnissa lähdetään siitä, että oppilaita ei verrata toisiinsa vaan itseensä. Oppimisen arviointi pohjautuu niihin tavoitteisiin, joita opetukselle on asetettu.

9.2. Arviointimenetelmät

Käytössämme ovat opettajan tai raadin antama palaute, oppilaan itsearviointi sekä numeroarviointi. Opettajan antamassa arvioinnissa painotetaan erityisesti oppimisprosessin merkitystä. Itsearvioinnin avulla kehitetään oppilaan suhteellisuudentajua, omaa kykyä asettaa realistisia tavoitteita sekä kykyä arvioida omaa oppimistaan.

Samalla kun opettaja antaa opetustilanteessa välitöntä palautetta oppilaalle, kehitetään oppilaan omaa kykyä arvioida omaa oppimistaan esimerkiksi itsearviointilomakkeen ja opettajan kanssa käytävien kahdenkeskisten palautekeskustelujen avulla.

Kaikille ala-asteen ja nuorisoasteen luokille annetaan kevään lopussa lukuvuositodistus.

Taiteen laajan perusopetuksen päättyessä AA6-luokalla sekä syventävien opintojen päättyessä NA9-luokalla annetaan kirjallisen arvion lisäksi baletinopettajan antama, koko vuoden työskentelyä kuvaava prosessiarvosana. Kevätlukukauden lopussa olevan näytetunnin perusteella oppilas saa lisäksi arviointiraadin antaman baletin arvosanan.

Ala-asteen päättävän AA6-luokan näytetunnin numeroarvosana annetaan Balettioppilaitoksen oman kriteeristön mukaisesti asteikolla 1-5. Tarvittaessa ala-asteen balettiluokalla olevien

oppilaiden prosessiarvosana on muunnettavissa peruskoulussa käytössä olevan kriteeristön ja arvosana-asteikon mukaiseksi asteikolla 4-10.

Nuorisoasteen päättävän NA9- luokan näytetunnin numeroarvosana annetaan Balettioppilaitoksen oman kriteeristön mukaisesti asteikolla 1-5. Tarvittaessa prosessiarvosana on muunnettavissa peruskoulun yläasteen arvosana-asteikon 4-10 mukaiseksi.

Itsearviointi tehdään ainakin kerran lukuvuoden aikana.

Ks. liite 1: Oppilaan itsearviointilomake

Ks. liite 2: Balettioppilaitoksen kriteerit oppilasarvioinnille

Ks. liite 3: Peruskoulun ala-asteen arviointikriteerit taito- ja taideaineissa

Ks. liite 4: Peruskoulun yläasteen arviointikriteerit taito- ja taideaineissa

9.3. Henkilökohtainen oppimissuunnitelma

Itsearviointilomakkeen avulla käydyn opettajan ja oppilaan välisen keskustelun pohjalta voidaan laatia jokaiselle henkilökohtainen oppimissuunnitelma. Suunnitelmassa nostetaan esiin kunkin oppilaan vahvuudet ja kehittämistä kaipaavat alueet. Samalla pyritään antamaan tarvittavat tukitoimet tai ohjataan niiden piiriin tarvittaessa.

9.4 Suomen Kansallisoopperan balettioppilaitoksen itsearviointi

Balettioppilaitoksen suorittaman oppilaitosarvioinnin perusajatuksena on edistää oppilaitoksen toimintaa. Arvioinnin avulla etsitään keinoja oppilaitoksen ja opetussuunnitelman kehittämiseen.

Oppilaitosarvioinnin välineitä voivat olla

- säännöllisesti toistuvat johtoryhmän ja johtokunnan kokoukset
- säännöllisesti toistuvat henkilökuntakokoukset
- säännöllisesti toistuvat toimistohenkilökunnan kokoukset
- vuosittaiset henkilökunnan kehityskeskustelut
- asiakas- ja henkilökuntakyselyt
- opetustoiminnan ja opetussuunnitelman arvioiminen näytetuntien, esitystuotantojen, muiden näytösten sekä sidosryhmäpalautteen avulla
- oppilaiden viikoittaisen ja vuosittaisen opetukseen sitoutumisen seuranta
- talouden ja hallinnon toiminnan ja kehityksen seuranta kirjanpidon, tilinpäätöksen, tilastojen sekä erilaisten kyselyjen avulla

10. TODISTUKSET

10.1. Yleistä

Ala- ja nuorisoasteen oppilas saa todistuksen osallistumisestaan ja suorituksestaan lukuvuoden päättyessä keväällä.

Lukuvuositodistukseen on merkitty

- koulutuksen järjestäjä ja oppilaitoksen nimi
- opinnot, josta todistus annetaan
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- lukuvuoden oppiaineet ja opetustuntimäärät
- aika, paikka sekä vastaavan opettajan allekirjoitus

Alkuopetuksen oppilas saa osallistumistodistuksen kevään lopussa opetuksen päättyessä.

Ks. liite 5: Ala-asteen balettiluokkien lukuvuositodistuksen malli

Ks. liite 6: Nuorisoasteen balettiluokkien lukuvuositodistuksen malli

10.2. Tanssin perusopetuksen päättötodistus

Suoritettuaan tanssin laajan oppimäärän mukaiset perusopinnot oppilas saa Balettioppilaitoksen myöntämän päättötodistuksen, jossa baletinopettaja antaa kirjallisen arvion lisäksi kokonaisarvosanan työskentelystä.

Lisäksi päättötodistuksessa on mainittu arviointiraadin baletin näytetunnin perusteella antama arvosana. Raati koostuu Balettioppilaitoksen piirissä työskentelevistä opettajista. Balettioppilaitoksen arvosanat annetaan asteikolla 1-5. Sekä kokonaisarvosanaa että näytetunnin arvosanaa voidaan pitää opetukselle ja oppilaalle annettujen tavoitteiden mittarina.

Baletinopettajan antama kokonaisarvosana lukuvuoden työskentelystä tulee tarvittaessa myös osaksi peruskoulun ala-asteen päättötodistusta. Arvosana on muunnettavissa peruskoulun kriteeristön mukaiseksi.

Tanssin laajan perusopetuksen päättötodistukseen on lisäksi merkitty

- koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- opinnot, josta päättötodistus annetaan
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- sanallinen arvio
- opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä
- lainsäädäntö, johon koulutus perustuu
- maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti
- maininta, että tanssin oppimäärä sisältää perusopetuksen ja syventävät opinnot

Ks. liite 7: Tanssin laajan perusopetuksen päättötodistuksen malli

10.3. Tanssin syventävien opintojen päättötodistus

Suoritettuaan tanssin laajan perusopetuksen syventävien opintojen mukaiset opinnot, oppilas saa nuorisoasteen päätteeksi Balettioppilaitoksen myöntämän päättötodistuksen, jossa baletinopettaja antaa kirjallisen arvion lisäksi kokonaisarvosanan työskentelystä. Baletinopettajan antama kokonaisarvosana lukuvuoden työskentelystä tulee myös osaksi peruskoulun ylä-asteen päättötodistusta. Arvosana on muunnettavissa peruskoulun kriteeristön mukaiseksi.

Lisäksi päättötodistuksessa on mainittu arviointiraadin baletin näytetunnin perusteella antama arvosana. Raati koostuu Balettioppilaitoksen piirissä työskentelevistä opettajista ja mahdollisista vierailijoista. Balettioppilaitoksen arvosanat annetaan asteikolla 1-5. Sekä kokonaisarvosanaa että näytetunnin arvosanaa voidaan pitää opetukselle ja oppilaalle annettujen tavoitteiden mittarina.

Oppilas valmistaa syventävien opintojen aikana päättötyön, joka voi olla soolo- tai ryhmäkoreografiassa tanssiminen tai itsenäisesti valmistettu koreografia. Päättötyön arvioi vähintään kaksi tanssialan ammattilaista, ja arvosana merkitään oppilaan päättötodistukseen.

Syventävien opintojen päättötodistukseen on merkitty

- todistuksen myöntävän koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- opinnot, josta päättötodistus annetaan
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika
- oppilaan päättösuoritus, kokonaisarvosana, erillinen arvosana lopputyöstä, sanallinen arvio, suorituksen ajankohta
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän koulutuksen järjestämislupa, päiväys ja luvan numero
- lainsäädäntö, johon koulutus perustuu
- maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti
- maininta, että tanssin oppimäärä sisältää perusopetuksen ja syventävät opinnot
- arvosana-asteikko

Syventävien opintojen todistus on samalla todistus koko tanssin perusopetuksen laajan oppimäärän suorittamisesta.

Ks. liite 8: Tanssin syventävien opintojen päättötodistuksen malli

11. YHTEISTYÖ JA OMAN ALUEEN KULTTUURIPALVELUIDEN TUOTTAMINEN

Suomen Kansallisoopperan balettioppilaitos toimii jatkuvassa yhteistyössä Suomen Kansallisoopperan, oppilaiden vanhempien, peruskoulujen, tanssin ammattikentän, Taiteen Talon toimijoiden sekä muiden kulttuuri- ja koulutuselämässä vaikuttavien tahojen kanssa.

Oppilaitos toimii kiinteässä hallinnollisessa ja taiteellisessa yhteistyössä Suomen Kansallisoopperan säätiön kanssa. Oppilaat osallistuvat Kansallisbaletin esityksiin avustajina ja baletin ammattilaiset toimivat heidän valmentajinaan esiintymisiin valmistauduttaessa.

Vanhempien kanssa yhteistyö rakentuu vuorovaikutukselle vanhempainiltojen, avointen ovien, esiintymisten ja kurssi- yms. tapahtumajärjestelyjen kautta. Esim. vanhemmat voivat osallistua esitysten tuottamiseen, toimia taustajoukoissa huoltajina yms. tehtävissä.

Oppilaitos osallistuu peruskoulujen info- yms. tilaisuuksiin ja tanssioppilaat esiintyvät koulujen juhlissa mahdollisuuksien mukaan. Peruskoulujen henkilökunnalle pyritään myös järjestämään säännöllisesti mahdollisuus seurata Kansallisbaletin esityksiä. Koulujen kanssa toimitaan kiinteässä yhteistyössä koulutusjärjestelyjen jatkuvaksi kehittämiseksi.

Tanssin ja kulttuurin muuhun kenttään ollaan yhteydessä erilaisten jäsenyyksien, projektien ja tuotantojen kautta.

Taiteen Talossa toimivien muiden toimijoiden kanssa ollaan yhteistyössä projektikohtaisesti, luodaan kontakteja ja kehitetään oppilaitoksen toimintaa.

12. KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Suomen Kansallisoopperan balettioppilaitos luo kansainvälisiä suhteita osallistuakseen alalla käytävään keskusteluun ja seuratakseen alan kehitystä. Oppilaitos on yhteydessä muihin baletin peruskoulutusta antaviin oppilaitoksiin Pohjoismaissa ja muualla. Lisäksi ylläpidetään suhteita kurssi-, festivaali- ja kilpailujärjestäjiin Pohjoismaissa ja muualla Euroopassa sekä seurataan baletti- ja tanssikoulutusta myös maailmanlaajuisesti.